

הורדת כל ספר "משך חכמה" עם ביאור "בינת החכמה" חינם!!!!

בשבח והודאה להשי"ת

ספר "משך חכמה" על התורה, מאת הגאון הקדוש רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק זצוק"ל, מן המאורות הגדולים, עמוקים ורחבים הם עד מאוד, ודבריו מלאים חכמה ודעת בעומק מופלא. אלא שמפני עומקם, פעמים אין הדברים מתבארים בנקל, וצריך עמל ויגיעה רבה לעמוד על כוונתם.

לשם כך חובר ביאור "בינת החכמה", לבאר את דברי ה"משך חכמה" בדרך ישרה ובהירה, לפתוח שער להבנת עומק דבריו, ולסייע ללומד לעמוד על כוונתו בבירור ובדיוק, מתוך נאמנות לדבריו הקדושים, וכן לתמצת את דבריו.

הביאור נערך בעמל רב במשך שנים רבות, צמוד לדברי ה"משך חכמה", בביאור, עיון והעמקה, באופן המבאר את הדברים ומאירם. זה למעלה מעשר שנים שהביאור מופץ מדי שבוע לאלפי לומדים, בבתי מדרש ובחוגי תורה.

זכינו בסייעתא דשמיא גדולה לסיים את הביאור ולהגיהו היטב. והוא מוכן להדפסה.

כדי לזכות את הרבים, אנו מאפשרים לכל אחד להוריד את כל הביאור, או לעיין בו בחינם, בקישור המצורף להלן:

[להורדת כל ספר "משך חכמה" עם ביאור "בינת החכמה" חינם - לחץ כאן](#)

בברכת התורה ובהוקרה רבה,

יצחק בירך דסקל - דיין ומורה צדק

מחבר ביאור "בינת החכמה" על המשך חכמה

משך חכמה

פרשת קורח פסקא ז-ט – פרשת קטורת עדת קורח

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' לח תשפ"ו טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com

להורדת כל המשך חכמה עם בינת החכמה חינם לחץ כאן

פרשת קטורת עדת קורח

במדבר טז, טז-יט

פסקאות: ז - ט

[ז]

(טז, יז) וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני

ה' איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואהרן איש מחתתו

מדוע בחן אותם בקטורת, ואיך לא חששו להקטיר קטורת זרה, אחרי שמתו נדב

ואביהו על הקטרת קטורת זרה

(טז, יז) וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת¹. עיין רש"י מדוע

נתן הבחינה על ידי הקטרת. ולדעתי יתכן, כי הר"ן איש היו

שם. ובזה מובן סיבת טעותם, שכיון שאהרן לא הקטיר בחנוכת המשכן קטורת יחיד, ובניו שהקטירו מתו, ואף על פי כן הנשיאים נצטוו להקטיר קטורת, ועלה לרצון לפני ה', לפיכך חשבו הנשיאים שהם באמת גדולים מאהרן, ועלתה על דעתם שלא מה' הוא זאת שרק אהרן יהיה כהן, ולכן אמר משה שיעשו בוחן על ידי הקטורת, כיון שהיא סיבת טעותן, ולכן לא חששו להקטיר עם אהרן קטורת זרה, שכיון שבחנוכת המשכן עלה להם לרצון, ואהרן לא הקטיר, ובניו מתו מחמת זה, היה ודאי להם שהם חשובים מאהרן ולא יקרה להם כלום כשם שעלה להם לרצון בחנוכת המשכן, ובזה מיושב כל הדקדוקים דלעיל, [א. ה. על פי דברי רבינו יש לבאר דבר פלא, מה עלה על דעתן של נדב ואביהו להקטיר קטורת זרה. ולפי המבואר יש לומר שנשאו קל וחומר בעצמן, שכיון שהנשיאים נצטוו להקטיר קטורת ואינם כהנים, קל וחומר שהם מצווים להקטיר קטורת].

ועל פי זה יתיישב ביאור הכתוב (ג) ו'יִקְהָלוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֵם פִּי כָל הָעֵדָה פְּלִים קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קָהֵל ה'". דצריך ביאור, מדוע האריכו במילים "פִּי כָל הָעֵדָה פְּלִים קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה'". די לומר 'מדוע תתנשאו על קהל ה', וממילא משמע שכולם קדושים, אבל באמת נתכוננו להוכיח שאינם פחות מאהרן, כיון שהעדה דהיינו הנשיאים הם קדושים, וראיה לזה, "שבתוכם ה'" שהקטירו רק הם קטורת יחיד בחנוכת המשכן, ועלה לריח ניחוח לה', מוכח שבתוכם ה', אם כן, מדוע תתנשאו.

ועל פי זה יתבאר דברי המדרש רבה (במדבר רבה יג, ז), שכל מקום שאמר ויהי אינו אלא צרה. ופריך מויהי המקריב ביום הראשון (לעיל ז, יב) ומתריך שהולכים להישרף במחלוקת קרח. דלכאורה קשה, מה ענין זה לזה, והרי בשעה שהקריבו את קרבנות חנוכת המשכן היה שמחה, אלא שלאחר מכן חטאו, אבל לא מחמת הקרבנות הללו הלכו עם קורח, אם כן למה כתיב לשון צער. אבל לאור המבואר יתיישב בדרך נפלא, שכיון שהקטרת הקטורת בחנוכת המשכן היתה הסיבה שטעו וחשבו שהם גדולים מאהרן, הרי שעל ידי קרבנות הללו באו לעונש שנשרפו, לפיכך כתיב ויהי לשון

¹ [ז] (טז, יז) "וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני ה' איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואהרן איש מחתתו" ע"כ. צריך ביאור, מדוע אמר משה שיבחנו במי יבחר ה' על ידי הקרבנות קטורת דוקא. ורש"י פירש הטעם וז"ל "הקטרת החביבה מכל הקרבנות, וסם המות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהו", אבל עוד צריך ביאור: א. הא אין הקטרת חביבה אלא היכא שמקטיר כמצוותה, ולא קטורת זרה. ב. כיון שקטורת זרה היא סם המות, וראו שעל ידה מתו נדב ואביהו, מדוע באמת נתרצו להקטיר קטורת זרה ולא חששו למות. ג. אף על פי שהקטורת יש בה סם המות, ולכן פירש רש"י שציוה משה לבחון על ידי הקטורת, מכל מקום, מדוע לא ציוה לתת סימן אחר פשוט, שיבחנו במי חפץ ה', ונצרך לצוות על קטורת שיש בה סם המות, והרי העיקר היה לבחון שה' בחר בכהנים, ואין צורך לעשות בחינה גדולה כזו, דוקא על ידי סם המות.

ונראה, דהנה מבואר במדבר רבה (יח, ג) "ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים, מי הם, אליצור בן שדיאור וחביריו", והם שחינו את המשכן בקרבנותיהם (במדבר ז), וכתוב בפרשת חנוכת המשכן, שקרבנות הנשיאים היו עולה חטאת ושלמים, וכן "כֹּהֵן אֶחָד עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קֶטֶרֶת", ואף שלא מפורש בכתוב מה עשו בה, אבל הוא מפורש בספרי (במדבר נשא, מט), דתניא: "מלאה קטורת, זו קטורת נדבה".

והנה גם אהרן הכהן הקריב קרבנות ביום הראשון לחנוכת המשכן, דהוא שמיני למילואים, כדכתיב בריש פרשת שמיני (ויקרא ט). ומפורש שם שהקריב עולה חטאת ושלמים, אבל לא הקטיר קטורת יחיד, ובאמת לא מצינו שיחיד יקטיר קטורת, והוא איסור גדול ליחיד להקטיר קטורת, כדכתיב (שמות ל, ט) "לֹא תַעֲלֶה עָלָיו קֶטֶרֶת זָרָה" ותניא (מנחות נ, א) "יכול יהא יחיד מתנדב ומביא כיוצא בה נדבה וקורא אני בה מוצא שפתיך תשמר ועשית, ת"ל לא תעלו עליו קטרת זרה", וכתבו התוס' (שם, ד"ה יכול) דדוקא אם היחיד אינו מוסר לציבור, אבל אם מוסרה לציבור שפיר דמי, ולכן מתו נדב ואביהו שהקטירו קטורת זרה.

אבל הנשיאים שהקטירו קטורת, היתה זו הוראת שעה מה', כמבואר במנחות

משך חכמה

פרשת קורח פסקא ז-ט – פרשת קטורת עדת קורח

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' לח תשפ"ו טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com

הנשיאים אליצור בן שדיאור וחביריו (במדבר רבה יח, ג), וראו כי חינוכו המשכן (במדבר פרק ז) ונתקבל לרצון קרבניהם, והנה מה הקריבו, חטאת עולה שלמים. זה גם אהרן הקריב ביום הראשון, שמיני למילואים, כמו שכתוב ריש שמיני. רק קטורת יחיד לא מצאנו שיהא קרב לשום אדם, רק לנשיאים בלבד, שמשלחם הקריבו, כמו דאמר במנחות נ, א ובספרי (נשא, מט). וכל קטורת יחיד שלא נמסרה לצבור הוא קטורת זרה (מנחות נא), ונדב ואביהוא נשרפו על ידי קטורת (ויקרא י, א-ב), לכן עלה בדעתם שמעלתם גדולה ממעלת הכהנים. וזהו שאמרו (פסוק ג) כל העדה זהו הנשיאים, כולם קדושים, ובתוכם ה', שנתקבל לרצון קרבניהם והמה חינוכו המשכן. לכן אמר שיעשו בוחן על ידי קטורת שבה אתם מתפארים, ומזה בא טעותכם. לכן אמר במדרש (במדבר רבה יג, ז), שכל מקום שאמר ויהי אינו אלא צרה. ופריך מוהי המקריב ביום הראשון (לעיל ז, יב) ומתרץ



[ח]

(טז, יז) ויקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני ה' איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואתה ואתה מחתתו: מדוע ציווה ה' שיקטירו במחתות שלהם

(טז, יז) ואתה ואתה ואתה מחתתו. הענין, דכל הכלים היו טעונים משיחה (במדבר ז, א). ואותם במשיחה ולא לדורות

על דעתם שלא מה' הוא זאת שרק אהרן יהיה כהן, ולכן אמר משה שיעשו בוחן על ידי הקטורת, כיון שהיא סיבת טעותו, ולכן לא חששו להקטיר עם אהרן קטורת זרה, שכיון שבחנות המשכן עלה להם לרצון, ואהרן לא הקטיר, ובניו מתו מחמת זה, היה ודאי להם שהם חשובים מאהרן ולא יקרה להם כלום כשם שעלה להם לרצון בחנות המשכן.



[ח]

³ [ח] (טז, יז) ויקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני ה' איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואתה ואתה מחתתו ע"כ. יש לדקדק, מדוע ציווה ה' שיקטירו במחתות שלהם. ונראה בזה, דהנה כל הכלים היו טעונים משיחה (במדבר ז, א). ואם היו נוטלים אהרן המחיתה ששימש בה תמיד, אז היו אומרים כי קטורת שלו נתקבלה, הואיל והמחתה היתה נמשחת, מה שאין כן מחתות שלהם. לכן ציוה שיקחו גם אהרן גם קרח מחתות משלהם, שאינם משל צבור, לכן תהיה הבחינה נצחית, שמחתות של כולם לא נמשחו, ואפילו הכי של אהרן נתקבל ולא שלהם. ואין להקשות איך ציוה ה' להקריב קטורת במחתה שאינה מקודשת ודרשו חז"ל, דבאמת רק הכלים ההם התקדשו במשיחה, אבל לדורות עבודתם מקדשתם, ודרשו חז"ל (סנהדרין טז, ב) על הכתוב (במדבר ז, א) ויקדשם ויקדש אתם, אותם במשיחה ולא לדורות במשיחה, רק עבודתם מקדשתם.

צער. אבל יש להקשות כיון שטעות הנשיאים היתה מחמת קרבנות חנוכת המשכן, והמקריב הראשון היה נחשון בן עמינדב (במדבר ז, יב), והיה מלך משבט יהודה (ספרי במדבר, מז. במדבר רבה יב, כא), אם כן איך לא הסיר טעותם, והרי רב כוחו, שמלך היה [א. ה. ולא מצאתי מנין לרבינו בפשטות שנחשון לא טעה יחד עם הנשיאים, ולא היה עם הנשיאים שמתו. ונראה שהיו כולם משבט ראובן כמו שדרשו חז"ל אוי לרשע וכו' והיינו אליצור וחביריו בני ראובן. וכן מבואר ברש"י (במדבר, ג, כט) וז"ל "משפחת בני קהת יחנו וגו' תימנה - וסמוכין להם דגל ראובן החונים תימנה, אוי לרשע ואוי לשכנו, לכך לקו מהם דתן ואבירם ומאתים וחמשים איש עם קרח ועדתו, שנמשכו עמהם במחלוקתם"]. ונראה, דכיון שהיה אהרן נשוי עם אחותו של נחשון, כדכתיב (שמות ו, כג) ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה, לפיכך לא היה יכול להסיר טעותם, שאמרו שלכבוד אחותו הוא דרש. ועל פי זה מיושב מדוע כתוב בתורה שאהרן נשא את אחות נחשון, ולא מצינו בשום מקום בתורה שכתבה תורה מי היה אח האשה מלבד באהרן הכהן, אלא ללמד, שמזה הטעם לא היה בכוחו להסירם מטעותם.

² תמצית דבריו: הטעם שמשח בחן אותם בקטורת, כיון שאהרן לא הקטיר בחנות המשכן קטורת יחיד, ובניו שהקטירו מתו, ואף על פי כן הנשיאים נצטוו להקטיר קטורת, ועלה לרצון לפני ה', לפיכך חשבו הנשיאים שהם באמת גדולים מאהרן, ועלתה

משך חכמה

פרשת קורח פסקא ז-ט – פרשת קטורת עדת קורח

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' לח תשפ"ו טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com



[ט]

(יח) וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׂמוּ עֲלֵיהֶם קִטְרֶת וַיַּעֲמְדוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

ההבדל בין מחלוקת קרח לר"ן אנשים

(יח-כב) ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהם אש וישמו עליהם קטרת ויעמדו פתח אהל מועד וכו' ויקהל עליהם קרח וכו' האיש אחד יחטא וכו'. נראה לי לפי פשטות הכתובים כי קרח לא

חָמָשִׁים וּמֵאָתַיִם אִישׁ וַיִּהְיוּ לְגִס, מוכח בלשון הכתוב, שקרח לא היה בכלל מאתים וחמישים איש מקריבי הקטורת, וצריך טעם מדוע.

ונראה בזה, שהיה הבדל גדול מאוד בין החמישים ומאתים איש ובין קרח, שהר"ן איש לא שנאו למשה, ולא קינאו בו, ולכן לא רצו להפחית ערכו בעיני ישראל חלילה, אלא שגם הם רצו להיות כהנים ולוים, שהיו תלמידי חכמים, [וכן פירש רש"י מסכת סנהדרין (נב, ב) שהיו תלמידי חכמים, כדכתיב (במדבר טז) נשיאי עדה קריאי מועד אנשי שם, ועל שם שפיתם אותו רשע כשנהנו מממונו, הקלו בעיניו להשיאם ולהחזיק ידו במחלוקת ולמרוד בהקדוש ברוך הוא], אלא שטעו וחשבו לפי תומם שאינם נופלים במעלתם, וראויים להיות כהנים ולוויים, וסברו שעל ידי הקטורת יודע שהם גדולים, לכן תיכף שביקש משה לעשות הקטורת, עשו אותה.

אבל קורח היה להפך מהם, הוא שנא את משה רבינו ע"ה, וקינא בו, ושנאה מחמת קנאה אין לה רפואה, ומחמת קנאתו רצה להקטין מעלתו וערכו בפני העם, ולא היתה מטרתו להיות כהן, אלא להפחית בערך משה, לפיכך לא רצה להקטיר קטורת, כי לא רצה שמשה יהיה המנהיג שאומר מה לעשות, להפך הוא רצה שמשה יעשה מה שהוא אומר, לפיכך מיד ששמעו המאתים וחמישים איש בקול משה, הקהיל עליהם את העדה וטען נגדם למה אתם שומעים בקול משה, ואתם סותרים את עצמכם, שאתם חושבים למשה שהוא בדאי חס וחלילה, ואתם שומעים בקולו ליקח מחתות.

ובזה מיושב כל הדקדוקים, דלכן מיד לאחר שלקחו הר"ן איש מחתות, הקהיל קרח את העדה נגד הר"ן איש מפני שהקטירו קטורת ושמעו בקול משה, ומיושב דקדוק א'. ולכן אמר ה' שיכלה את העדה, כיון שלפני כן, כשהר"ן איש ביקשו כהונה לא ביקשו להפחית בערך משה, אבל קרח בא לזלזל ולהפחית בערך משה רבינו, לכן ביקש ה' לכלות את כלל ישראל חלילה, ומיושב דקדוק ב'. וקרח הקהיל העדה נגד ר"ן איש ששמעו בקול משה, ומיושב דקדוק ג'. ולכן אמרו האיש אחד יחטא, דהיינו קרח לבדו

במשיחה, רק עבודתם מקדשתם (סנהדרין טז, ב). ואם היו נוטלים אהרן המחטה ששימש בה תמיד, אז היו אומרים כי קטורת שלו נתקבלה, הואיל והמחטה היתה נמשחת, מה שאין כן מחתות שלהם. לכן ציוה שיקחו גם אהרן גם קרח מחתות משלהם, שאינם משל צבור, לכן תהיה הבחינה נצחית, שמחתות של כולם לא נמשחו, ואפילו הכי של אהרן נתקבל ולא שלהם. ופשוט⁴.

⁴ תמצית דבריו: הטעם שציווה ה' שיקטירו במחתות שלהם ולא במחטה מקודשת, שהיו אומרים כי קטורת שלו נתקבלה, הואיל והמחטה היתה נמשחת, מה שאין כן מחתות שלהם. לכן ציוה שיקחו גם אהרן גם קרח מחתות משלהם, שאינם משל צבור, לכן תהיה הבחינה נצחית, שמחתות של כולם לא נמשחו, ואפילו הכי של אהרן נתקבל ולא שלהם.



[ט]

⁵ [ט] (טז, יח-כב) – "(יח) וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׂמוּ עֲלֵיהֶם קִטְרֶת וַיַּעֲמְדוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן: (יט) וַיִּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֶרַח אֶת כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעֵדָה: (כ) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר: (כא) הַפְּדִלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם כְּרֹגֶעַ: (כב) וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל בֶּשָׂר הָאִישׁ אֲחֵד יִחַטָּא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקְצֹף." ע"כ. יש לדקדק: א. מדוע לאחר שלקחו המאתים וחמישים איש, איש מחתתו, הקהיל קורח את כל העדה. מה שייכות זה להקטרת הקטורת. ב. מדוע לאחר שהקהיל קרח את העדה אמר ה' שיכלה אותם, ואילו על הר"ן איש לא אמר שיכלה אותם מיד. ג. לשון הכתוב "וַיִּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֶרַח אֶת כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד" מוכח שקורח הקהיל את ישראל על הר"ן איש, והוא פלא, שהרי היו עמו במחלוקת, והיה צריך להקהיל אותם על משה. ד. מה הוא שאמרו "האיש אחד יחטא", והרי מפורש בכתוב שלא איש אחד היה, אלא מאתים וחמישים אנשים חשובים מאוד השתתפו עמו במחלוקת, כדכתיב לעיל (ב) וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשֵׁי מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חָמָשִׁים וּמֵאָתַיִם נְשִׂאֵי עֵדָה קְרָאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם: (ג) וַיִּקְהֵלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֵם כִּי כָל הָעֵדָה פִּלְם קוֹדְשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוֹעַ תִּתְנַשָּׂאוּ עַל קֹהֶל ה'". ה. בפרשת פנחס (במדבר כו, י) כתוב: "וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת קֶרַח בְּמוֹת הָעֵדָה בְּאֶכְל הָאֵשׁ אֶת

משך חכמה

פרשת קורח פסקא ז-ט – פרשת קטורת עדת קורח

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' לח תשפ"ו טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com

העם. דעתו היה שלא לשמוע אל משה מה שידבר, רק המה יבחרו ולא הוא, המה יאמרו לו מה שיעשה, שזה יהיה הבחינה והנסיון. ולכן לעג ושפך בוז על הר"ן איש לאמור הלא אתם חושדים את בן עמרם, שזה עשה מלבדו, ואם כן מדוע אתם שומעים לקולו ליקח מחתות להקטיר קטורת כמו שיצוה, השמיעו לאזניכם מה שאתם מוציאים מפיכם, את משה אתם חושבים לבדאי [חלילה] ולקולו אתם שומעים, וכיוצא בזה בדברי לעג וליצנות. וזה שאמר ויקהל עליהם קרח את כל העדה, היינו על הר"ן איש קיהל את כל עדת ישראל, להלעיג עליהם מה שהיו לוקחים הקטורת ועשו כאשר דבר משה וכו'. לכן אמרו האיש אחד יחטא, זה קרח לבדו, והר"ן איש זכו שנעשו מחתותיהם ציפוי למזבח (במדבר יז, ג), כי על ידם נתקדש שם שמים. ודו"ק⁶.

הקטיר קטורת, שלא הזכירו שלקח והקטיר. וכן מוכח בפרשת פנחס (כו, י) ותבלע אותם ואת קרח באכול האש את חמשים ומאתיים איש. כי הר"ן איש היו אנשים גדולי ישראל, כמו שהפליאם הכתוב נשיאי עדה קריאי מועד אנשי שם [ועיין דברי רש"י בסנהדרין דף נב, ב ד"ה למה תלמיד חכם וכו']. והיו הולכים בתומם להראות בנסיון מי הוא הקדוש, כי חשבו כי אינם נופלים במעלתם מהם, ומדוע יפרדו מהיות כהנים גדולים ולויים לעולם. וכאשר אמר להם משה שיקטירו קטורת, ובזה יודיע ה' את אשר לו, עשו תיכף כאשר צוה ויקחו איש מחתתו, עומדים הכן לקבל הופעת הקדושה ממקור הקדושות, הוא השם יתברך. לא כן קרח הוא היה בעל מחלוקת כדתן ואבירם, הוא מקנא ושונא מפני קנאתו למשה [אשר שנאה מפני הקנאה אין תרופה למכתה], ומחפש עלילות על משה להקטין מעלתו וערכו אצל



איש לא שנאו למשה, ולא קינאו בו, ולכן לא רצו להפחית ערכו בעיני ישראל חלילה, אלא שגם הם רצו להיות כהנים ולויים, שטעו וחשבו לפי תומם שאינם נופלים במעלתם, וראויים להיות כהנים ולויים, וסברו שעל ידי הקטורת יודע שהם גדולים, לכן תיכף שביקש משה לעשות הקטורת, עשו אותה. אבל קורח היה להפך מהם, הוא שנא את משה רבינו ע"ה, וקינא בו, ושנאה מחמת קנאה אין לה רפואה, ומחמת קנאתו רצה להקטין מעלתו וערכו בפני העם, ולא היתה מטרתו להיות כהן, אלא להפחית בערך משה. ובזה מיושב הרבה דקדוקים, כמבואר בפנים.



שיצא נגד משה, דאילו כל הר"ן לא יצאו נגד משה, ומיושב דקדוק ד'. ולכן בפרשת פנחס כתוב שקרח לא היה בכלל המאטים וחמישים איש מקטירי הקטורת, כיון שבאמת לא הקטיר כי לא רצה לשמוע בקול משה, ולכן בפרשה זו לא כתיב שקרח הקטיר הקטורת, רק המאטים וחמישים איש, ומיושב דקדוק ה'.

ועל פי זה יתיישב מה שיש לדקדק, מדוע צוה ה' שיעשו מהמחתות ציפוי למזבח, וכי ראוי לעשות מדבר שעשו ללעוג למשה ציפוי למזבח, אבל לאור המבואר שהר"ן איש טעו, ולא היתה כונתם ללעוג משה כלל, אלא שרצו להיות כהנים ולויים, לכן זכו שמהמחתות שלהם עשו ציפוי למזבח, כיון שעל ידם נתקדש שם שמים.

⁶ תמצית דבריו: ההבדל בין מחלוקת קרח לר"ן אנשים, שהר"ן